

MUGUR ISĂRESCU
Guvernator

*doz. S.G.
pe 7.16.2021*

Nr. G 122 / 16.06.2021

Domnului Ludovic Orban
Președinte
Camera Deputaților

Parlamentul României
CAMERA DEPUTAȚILOR
BIROUL PERMANENT
Nr. 716 din 22.06.2021

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 11986/6
20 21 Luna 06 Ziua 14

Domnule Președinte,

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 2/17990/22.06.2021

DST P. RP

În contextul aprobării, în ședința de Guvern din data de 9 iunie 2021, a proiectului de *LEGE privind unele măsuri pentru continuarea activității de către persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare*, propunere de act normativ prin care sunt reglementate o serie de măsuri pentru continuarea activității de către persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare, vă supunem atenției următoarele aspecte cu impact semnificativ în ceea ce privește exercitarea mandatului de către membrii Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României și, implicit, a desfășurării activității la nivelul Băncii Naționale a României.

I. Din analiza prevederilor art. 2 alin. (1)¹ și art. 3 alin. (1)² din proiectul de lege rezultă că persoanele care își desfășoară activitatea în baza unui act de numire în funcție în cadrul

¹ Art.2 - (1) Persoanele care își desfășoară activitatea în baza unui contract individual de muncă, a unui raport de serviciu sau a unui act de numire în funcție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, indiferent de modul de finanțare și subordonare, precum și în cadrul regiilor autonome, societăților naționale, companiilor naționale și societăților la care capitalul social este deținut integral sau majoritar de stat ori de o unitate administrativ-teritorială care își exercită opțiunea prevăzută la art. 1 își continuă activitatea în baza aceluiași contract individual de muncă, raport de serviciu sau act de numire în funcție, după caz. Prevederile art. 1 alin.(2) și (3) se aplică în mod corespunzător.

² Art.3 - (1) Persoanele care își desfășoară activitatea în baza unui contract individual de muncă, a unui raport de serviciu sau a unui act de numire în funcție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, indiferent de modul de finanțare și subordonare, precum și în cadrul regiilor autonome, societăților naționale, companiilor naționale și societăților la care capitalul social este deținut integral sau majoritar de stat ori de o unitate

autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, indiferent de modul de finanțare și subordonare, astfel cum este cazul membrilor Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României³, atât cele care îndeplinesc condițiile de pensionare, cât și cele care, la data intrării în vigoare a legii, au și calitatea de pensionari ai sistemului public de pensii/sistemului pensiilor militare de stat/beneficiari ai pensiilor de serviciu o pot face numai până la împlinirea vârstei de 70 de ani.

Excepțiile prevăzute la art.6⁴ din propunerea de act normativ se referă numai la suspendarea plății pensiei, precum și la încetarea de drept a actului de numire în funcție, în cazul neîndeplinirii obligației de la art.3.

Menționăm că în proiectul de lege nu sunt prevăzute excepții referitoare la continuarea activității după împlinirea vârstei de 70 de ani, atât în cazul în care aceasta s-a produs anterior

administrativ-teritorială și care au și calitatea de pensionari ai sistemului public de pensii/sistemului pensiilor militare de stat/ beneficiari ai pensiilor de serviciu au obligația ca, în termen de 30 de zile calendaristice de la data intrării în vigoare a prezentei legi, să își exprime în scris opțiunea pentru continuarea activității în baza aceluiași contract de muncă, raport de serviciu sau act de numire, după caz, până la împlinirea vârstei de 70 de ani sau pentru încetarea contractului individual de muncă, raportului de serviciu sau a actului de numire în funcție, după caz.

³ Membrii Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României au fost numiți prin Hotărârea Parlamentului nr. 19/2019 pentru numirea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României

⁴ Art.6 Prevederile art. 3 alin.(2), ale art. 5 alin.(2) și cele ale art.8 din prezenta lege nu se aplică:

- a) persoanelor alese în funcții de autoritate sau demnitate publică sau celor pentru care durata mandatului este prevăzută de Constituție;
- b) persoanelor care beneficiază de drepturi de autor în condițiile Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- c) personalului didactic de predare pensionat încadrat în regim de plata cu ora în condițiile Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare;
- d) pensionarilor încadrați în gradul III de invaliditate;
- e) membrilor Academiei Române;
- f) asistenților personali și asistenților personali profesioniști prevăzuți de Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- g) asistenților maternali prevăzuți de Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- h) îngrijitorilor la domiciliu pentru persoana vârstnică prevăzuți de Legea nr. 17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

intrării în vigoare a legii, cât și în cazul în care aceasta se produce ulterior intrării în vigoare a legii, astfel:

1. Proiectul de lege nu cuprinde prevederi referitoare la persoanele care își desfășoară activitatea în baza unui act de numire în funcție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, indiferent de modul de finanțare și subordonare, și care au împlinit vârsta de 70 de ani anterior intrării în vigoare a legii, lipsa acestor prevederi putând conduce la interpretarea că, în cazul acestora, actul de numire în funcție încetează de drept la data intrării în vigoare a legii, cu mențiunea că încetarea de drept produce efecte anterior expirării perioadei prevăzute în cuprinsul actului de numire în funcție.
2. În cuprinsul proiectului de lege nu sunt incluse prevederi referitoare la persoanele menționate anterior care vor împlini vârsta de 70 de ani ulterior intrării în vigoare a legii, lipsa acestor prevederi putând conduce la interpretarea că, în cazul acestora, actul de numire în funcție încetează de drept la data împlinirii vârstei de 70 de ani, cu mențiunea că încetarea de drept produce efecte anterior expirării perioadei prevăzute în cuprinsul actului de numire în funcție.

În opinia noastră, prin acest proiect de lege se instituie regula potrivit căreia persoanele care își desfășoară activitatea în baza unui act de numire în funcție în cadrul autorităților și instituțiilor publice centrale și locale, indiferent de modul de finanțare și subordonare, își pot desfășura activitatea numai până la data intrării în vigoare a legii, dacă au împlinit vârsta de 70 de ani sau până la împlinirea vârstei de 70 de ani, dacă aceasta se produce ulterior intrării în vigoare a legii. Nefiind prevăzută în proiectul de lege nicio excepție de la regulă, aceasta este aplicabilă și membrilor Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României, în funcție la momentul intrării în vigoare a legii, ceea ce conduce la imposibilitatea exercitării mandatului acordat, pe întreaga sa durată, de către o parte dintre membrii Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României.

II. Prevederile proiectului de lege menționate, care ar conduce la interpretarea că membrii Consiliului de administrație al BNR și-ar putea desfășura activitatea numai până la data intrării în vigoare a legii, dacă au împlinit vârsta de 70 de ani sau până la împlinirea vârstei de 70 de ani, dacă aceasta se produce ulterior intrării în vigoare a legii sunt în contradicție cu dispozițiile Tratatului privind funcționarea Uniunii Europene. Astfel:

- Se încalcă prevederile art.14.2 din Protocolul nr.4 la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene cu privire la Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene (Statutul SEBC): „*Statutele băncilor centrale naționale prevăd, în special, că durata mandatului guvernatorului băncii centrale naționale nu poate fi mai mică de cinci ani. Un guvernator poate fi eliberat din funcție numai în cazul în care nu mai îndeplinește condițiile necesare exercitării îndatoririlor sale sau în care a comis o abatere gravă. Împotriva deciziei luate în această privință, guvernatorul respectiv sau Consiliul guvernatorilor poate introduce la Curtea de Justiție o acțiune întemeiată pe încălcarea tratatelor sau a oricărei norme de drept de aplicare a acestora (...)*”.
- Prevederile proiectului de lege menționate aduc atingere independenței personale a membrilor Consiliului de administrație (prevăzute și la art.130 din TFUE⁵ și art.7 din Statutul SEBC⁶), fiind de natură să afecteze stabilitatea mandatului conferit membrilor organelor de decizie ale băncii centrale naționale.
- Se aduce atingere art. 131 din TFUE și art. 14.1 din Statutul SEBC potrivit cărora: „*Fiecare stat membru asigură compatibilitatea legislației sale interne, inclusiv a statutului băncii sale centrale naționale, cu tratatele și cu Statutul SEBC și al BCE*”.

Avem în vedere și următoarele clarificări furnizate de către Banca Centrală Europeană (BCE) în cadrul Rapoartelor de convergență și avizelor sale cu privire la aplicarea principiului independenței personale a membrilor organelor de decizie ale băncii centrale naționale:

⁵Art.130 TFUE: “ *În exercitarea competențelor și în îndeplinirea misiunilor și îndatoririlor care le-au fost conferite prin tratate și prin Statutul SEBC și al BCE, Banca Centrală Europeană, băncile centrale naționale sau membrii organelor lor de decizie nu pot solicita și nici accepta instrucțiuni din partea instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii, a guvernelor statelor membre sau a oricărui alt organism. Instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii, precum și guvernele statelor membre se angajează să respecte acest principiu și să nu încerce să influențeze membrii organelor de decizie ale Băncii Centrale Europene sau ale băncilor centrale naționale în îndeplinirea misiunii lor.*”

⁶Art.7 din Statutul SEBC: „ *În conformitate cu articolul 130 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în exercitarea competențelor și în îndeplinirea misiunilor și îndatoririlor care le-au fost conferite prin tratate și prin prezentul statut, BCE, băncile centrale naționale sau membrii organelor lor de decizie nu pot solicita sau accepta instrucțiuni de la instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii, de la guvernele statelor membre sau de la orice alt organism. Instituțiile, organele, oficiile și agențiile Uniunii, precum și guvernele statelor membre se angajează să respecte acest principiu și să nu încerce să influențeze membrii organelor de decizie ale BCE sau ale băncilor centrale naționale în îndeplinirea misiunilor acestora.*”

- i) Prevederile articolului 14.2 din Statutul SEBC sunt direct aplicabile în legislația națională. Supremația legislației UE nu afectează însă obligația de a adapta legislația națională. În acest context, menționăm următoarele extrase din Raportul de Convergență al BCE din 2020⁷: *„Statutele BCN ar trebui fie să facă trimitere la articolul 14.2 din Statut, fie să încorporeze prevederile acestuia și să facă trimitere la proveniența acestora, fie să elimine orice incompatibilitate cu motivele ce stau la baza unei eliberări din funcție prevăzute la articolul 14.2 din Statut, sau să omită menționarea acestora (întrucât prevederile articolului 14.2 din Statut sunt direct aplicabile) (...) Supremația legislației UE nu afectează obligația de a adapta legislația națională. Această cerință de ordin general decurge nu numai din articolul 131 din Tratat, ci și din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. Tratatul și Statutul nu precizează modalitatea prin care legislația națională ar trebui să fie adaptată. Acest obiectiv poate fi realizat prin intermediul trimiterilor la Tratat și Statut, prin includerea dispozițiilor acestora și prin menționarea provenienței lor, prin eliminarea oricărei incompatibilități sau printr-o combinație a acestor metode.”*
- ii) Motivele eliberării din funcție a guvernatorului sunt strict cele prevăzute la art.14.2 din Statutul SEBC, neputând fi aplicate și interpretate în context național:
- Astfel, Raportul de Convergență BCE din 2020 prevede: *„Statutele BCN trebuie să asigure faptul că guvernatorii nu pot fi eliberați din funcție în baza altor motive decât cele menționate la articolul 14.2 din Statut. Scopul cerinței prevăzute în acest articol este acela de a împiedica autoritățile implicate în procesul de numire a guvernatorilor, mai precis guvernul sau parlamentul, să elibereze în mod discreționar din funcție un guvernator. Odată aleși sau numiți, guvernatorii nu pot fi demisi în alte condiții decât cele prevăzute la articolul 14.2 din Statut, chiar dacă nu și-au preluat încă atribuțiile. Întrucât condițiile în care poate fi eliberat din funcție un guvernator sunt concepte autonome în legislația Uniunii Europene, aplicarea și interpretarea acestora nu depind de contextele naționale”*. Suplimentar aspectelor menționate în rapoartele de convergență ale BCE, menționăm că, în contextul emiterii de către BCE a avizului CON/2021/89⁸, referitor la încetarea mandatului membrilor organelor decizionale ale Banco de España, BCE a salutat modificarea articolului 25 alineatul (4) din *Legea privind autonomia Banco de España*, în sensul că atingerea unei anumite vârste nu mai

⁷ Disponibil la: <https://www.ecb.europa.eu/pub/convergence/html/ecb.cr202006~9fefc8d4c0.ro.html>

⁸ Disponibil la: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52012AB0089&qid=1623835247337&from=EN>

constituie, în conformitate cu articolul 14.2 din Statutul SEBC, un motiv pentru încetarea mandatului membrilor organelor de decizie ale băncii centrale naționale, iar, prin acest amendament, nicio vârstă obligatorie de pensionare nu se va aplica membrilor organelor de decizie ale Banco de España.

- iii) Durata minimă a mandatului guvernatorilor nu trebuie să fie afectată de eventuale prevederi la nivel național privind vârsta obligatorie de pensionare. Astfel, potrivit Raportului de Convergență al BCE 2020: *„În conformitate cu articolul 14.2 din Statut, statutele BCN trebuie să prevadă o durată minimă de cinci ani pentru mandatul unui guvernator. Această dispoziție nu exclude durate mai lungi ale mandatului, în timp ce un mandat pe durată nedeterminată nu necesită modificarea statutelor, cu condiția ca motivele eliberării din funcție a guvernatorului să fie conforme cu dispozițiile articolului 14.2 din Statut. Perioadele mai scurte nu pot fi justificate nici atunci când sunt aplicate doar în timpul unei perioade de tranziție. În cazul în care în legislația națională este prevăzută o vârstă obligatorie de pensionare, ar trebui să se asigure că durata minimă a mandatului în conformitate cu articolul 14.2 din Statut nu este întreruptă de o astfel de dispoziție, aceasta prevalând asupra oricărei vârste obligatorii de pensionare în cazul unui guvernator (avizul BCE CON/2012/89)”*
- iv) Nu în ultimul rând, normele privind stabilitatea mandatului și motivele eliberării din funcție a guvernatorilor se aplică și în cazul celorlalți membri ai organelor de decizie ale băncilor centrale naționale, în caz contrar independența personală a acestora putând fi compromisă. În acest context cităm următoarele mențiuni din Raportul de Convergență al BCE 2018⁹: *„În situația în care aceleași norme privind stabilitatea mandatului și motivele eliberării din funcție a guvernatorilor nu s-ar aplica și în cazul celorlalți membri ai organelor de decizie ale BCN implicați în îndeplinirea misiunilor legate de SEBC, independența personală ar putea fi compromisă.”* Și în cadrul Raportului de Convergență al BCE 2020 se precizează: *„Aplicarea aceluiași reguli privind stabilitatea mandatului și motivele eliberării din funcție a guvernatorilor și altor membri ai organelor de decizie ale BCN implicați în îndeplinirea misiunilor legate de SEBC va proteja totodată independența personală a acestor persoane. Dispozițiile articolului 14.2 din Statut nu restrâng stabilitatea mandatului exclusiv la nivelul guvernatorului, iar articolul 130 din Tratat și articolul 7 din Statut se referă la „membrii organelor de decizie” ale BCN și nu în mod expres la*

⁹ Disponibil la: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/conrep/ecb.cr201805.ro.pdf>

guvernatori. Acest principiu se aplică în special în cazul în care un guvernator este primus inter pares în raport cu colegii săi cu drepturi de vot echivalente sau în situațiile în care ceilalți membri sunt implicați în îndeplinirea misiunilor legate de SEBC.”

III. Regula potrivit căreia membrii Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României și-ar putea exercita mandatul numai până la împlinirea vârstei de 70 de ani este în contradicție cu Legea nr.312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României, care, la art.33 alin.(6), stipulează limitativ motivele revocării din funcție a membrilor Consiliului de administrație al BNR, iar la art.33 alin.(7) precizează că nici un membru al Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României nu va fi schimbat din funcție din alte motive sau prin altă procedură decât cea prevăzută la alin. (6)¹⁰. Prevederile art.33 alin.(6) și (7) din Legea nr.312/2004 reflectă la nivelul legislației naționale dispozițiile art.14.2 din Statutul SEBC referitoare la motivele eliberării din funcție a membrilor organelor de decizie ale băncilor centrale naționale.

IV. Având în vedere aspectele anterior menționate, considerăm că este necesară introducerea în cuprinsul proiectului de *LEGE privind unele măsuri pentru continuarea activității de către persoanele care îndeplinesc condițiile de pensionare* a unei excepții, astfel încât membrii Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României să aibă posibilitatea să își desfășoare activitatea și după împlinirea vârstei de 70 de ani.

Considerăm că instituirea unei astfel de excepții ar conferi certitudine juridică, clarificând faptul că: (i) dispozițiile legii nu pot fi interpretate ca instituind motive suplimentare de încetare a mandatului membrilor Consiliului de administrație al Băncii Naționale a României față de cele limitativ prevăzute la art.33 alin.(6) din Legea nr.312/2004 privind Statutul Băncii Naționale a României și (ii) implicit, nu se aduce atingere duratei minime a mandatului membrilor organelor de decizie ale băncii centrale naționale și motivelor de încetare a mandatelor acestora, astfel cum sunt prevăzute la art.14.2. din Statutul Sistemului European al

¹⁰ (6) Revocarea din funcție a oricărui membru al consiliului de administrație se face de către Parlament, la propunerea comună a comisiilor permanente de specialitate ale celor două Camere ale Parlamentului, dacă acesta încetează să îndeplinească condițiile necesare pentru exercitarea atribuțiilor sale sau dacă se face vinovat de abateri grave.

Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene (Protocolul nr.4 la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene).

V. Deosebit de aspectele menționate, apreciem că, în legătură cu proiectul de lege în forma actuală, având în vedere implicațiile acestuia asupra duratei mandatului membrilor Consiliului de administrație al BNR, este necesară derularea procedurii de consultare a Băncii Centrale Europene, potrivit art.127 alin.(4) și art.282 alin.(5) din TFUE¹¹ și *Deciziei nr.98/415/CE a Consiliului din 29 iunie 1998 privind consultarea Băncii Centrale Europene de către autoritățile naționale cu privire la proiectele de reglementare, care, la art.2 alin.(1) liniuța a treia prevede: „autoritățile statelor membre consultă Banca Centrală Europeană în legătură cu orice proiect de reglementare care intră în sfera sa de competență în temeiul Tratatului și, în special, în ceea ce privește: (...) băncile centrale naționale”.*

În încheiere, dorim să vă asigurăm, domnule Președinte, de întreaga disponibilitate de colaborare a Băncii Naționale a României pentru soluționarea aspectelor de interes comun, în cadrul domeniilor specifice de competență.

Cu deosebită considerație,

Magnifică

¹¹ Art.127 (4) din TFUE: „Banca Centrală Europeană este consultată:- cu privire la orice act al Uniunii propus în domeniile care țin de competențele sale;- de autoritățile naționale, cu privire la orice proiect de reglementare în domeniile care sunt de competența sa, dar în limitele și în condițiile stabilite de Consiliu, în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 129 alineatul (4) (...)”. Art.282 (5) din TFUE: „În domeniile în care are atribuții, Banca Centrală Europeană este consultată asupra oricărui proiect de act al Uniunii, precum și asupra oricărui proiect de reglementare la nivel național și poate emite avize”.